USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU (EU) 2023/322

ze dne 18. října 2022

obsahující připomínky, které jsou nedílnou součástí rozhodnutí o udělení absolutoria za plnění souhrnného rozpočtu Evropské unie na rozpočtový rok 2020, oddíl II – Evropská rada a Rada

EVROPSKÝ PARLAMENT,

— s ohledem na své rozhodnutí o udělení absolutoria za plnění souhrnného rozpočtu Evropské unie na rozpočtový rok 2020, oddíl II – Evropská rada a Rada,

— s ohledem na článek 100 a přílohu V jednacího řádu,

— s ohledem na druhou zprávu Výboru pro rozpočtovou kontrolu (A9-0236/2022),

A. vzhledem k tomu, že podle článku 13 Smlouvy o Evropské unii jedná každý orgán v mezích působnosti svěřené mu Smlouvami a v souladu s postupy, podmínkami a cíli v nich stanovenými a orgány mezi sebou loajálně spolupracují;

B. vzhledem k tomu, že podle čl. 317 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie (dále jen „Smlouvy o fungování EU“) Komise plní rozpočet Unie na vlastní odpovědnost a v souladu se zásadami řádného finančního řízení, a vzhledem k tomu, že v souladu s platným rámcem Komise přiznává ostatním orgánům Unie potřebné pravomoci pro plnění těch oddílů rozpočtu, které se jich týkají;

C. vzhledem k tomu, že Parlament má v souladu s čl. 319 odst. 1 Smlouvy o fungování EU výhradní odpovědnost za udělování absolutoria za plnění souhrnného rozpočtu Unie, a vzhledem k tomu, že rozpočet Evropské rady a Rady je jedním z oddílů rozpočtu Unie;

D. vzhledem k tomu, že podle čl. 235 odst. 4 a čl. 240 odst. 2 Smlouvy o fungování EU je Evropské radě a Radě nápomocen generální sekretariát Rady, a vzhledem k tomu, že generální tajemník plně odpovídá za řádné řízení prostředků zapsaných v oddílu II rozpočtu Unie;

E. vzhledem k tomu, že Evropská rada a Rada jakožto unijní orgány a příjemci souhrnného rozpočtu Unie by měly být transparentní a demokraticky odpovědné občanům Unie a podléhat demokratické kontrole jejich výdajů z veřejných prostředků;

F. vzhledem k tomu, že v rámci postupu udělování absolutoria hodlá Parlament jakožto orgán příslušný k udělení absolutoria klást zvláštní důraz na další posilování demokratické legitimity orgánů a institucí Unie vůči jejím občanům, a to zlepšováním transparentnosti a odpovědnosti, jejichž klíčovými složkami jsou koncepce sestavování rozpočtu podle výkonnosti a řádné řízení lidských zdrojů;

G. vzhledem k tomu, že posledních téměř dvacet let Parlament uplatňuje zavedený a respektovaný postup udělování absolutoria všem orgánům, institucím a jiným subjektům Unie v souvislosti s jejich správními výdaji a vzhledem k tomu, že Komise je pro to, aby tato praxe pokračovala;

H. vzhledem k tomu, že evropská veřejná ochránkyně práv (dále jen „veřejná ochránkyně práv“) ve svém rozhodnutí ve strategickém šetření OI/2/2017/TE o transparentnosti legislativního procesu Rady shledala, že postupy Rady v legislativním procesu představují nesprávný úřední postup a je třeba je řešit, aby občané mohli sledovat legislativní proces Unie;

I. vzhledem k tomu, že judikatura Soudního dvora Evropské unie potvrzuje právo daňových poplatníků a veřejnosti na informace o využívání veřejných prostředků;

J. vzhledem k tomu, že nedostatečná spolupráce Rady při postupu udělování absolutoria již více než deset let brání Parlamentu učinit informované rozhodnutí o udělení absolutoria;

1. odsuzuje skutečnost, že Rada stále odmítá spolupracovat v rámci postupu udělování absolutoria, čímž Parlament nutí, aby jí odmítl absolutorium udělit;

2. vyjadřuje politování nad tím, že rozpočet Evropské rady a Rady nebyl rozdělen do dvou samostatných rozpočtů, jak doporučil Parlament v předchozích usneseních o udělení absolutoria, aby se zvýšila transparentnost, odpovědnost a účinnost každého z těchto dvou orgánů;

3. připomíná, že klíčové ukazatele výkonnosti jsou obecně uznávaným nástrojem pro měření plnění stanovených cílů; vyzývá Radu, aby ve svých zprávách o hospodaření poskytovala souhrnný přehled svých klíčových ukazatelů výkonnosti a souvisejících výsledků;

4. vyjadřuje politování nad nedostatkem informací o provádění akčního plánu Rady pro rovnost žen a mužů a o opatřeních přijatých k zajištění rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením, které jsou zaměstnány Radou; vyzývá Radu, aby poskytla rozpočtovému orgánu informace o vyváženém zastoupení žen a mužů mezi zaměstnanci, zeměpisném zastoupení a zdravotním postižení svých zaměstnanců a o příslušných vnitřních politikách;

5. vyjadřuje politování nad tím, že Rada dosud ignorovala usnesení Evropského parlamentu ze dne 17. prosince 2020 o nutnosti sestavit Radu ve složení pro rovnost pohlaví ([1]), a trvá na tom, že specializované institucionální fórum by zajistilo větší začlenění genderové rovnosti do politik a strategií Unie, jakož i zásadní koordinaci a pokrok v hlavních dokumentech týkajících se genderové rovnosti;

6. připomíná, že podle čl. 286 odst. 2 Smlouvy o fungování EU jmenuje Rada členy Účetního dvora po konzultaci s Parlamentem, a chápe obtíže při dosahování vyváženého zastoupení žen a mužů v důsledku stávajícího postupu navrhování kandidátů; upozorňuje na závažnou nerovnováhu v zastoupení žen a mužů na Účetním dvoře, mezi jehož členy bylo v roce 2020 pouze 8 žen a oproti tomu 18 mužů; znovu vyzývá Radu, aby přehodnotila postup navrhování kandidátů s cílem řešit tento problém konkrétními opatřeními, jako je zavedení povinnosti členských států předložit jednoho kandidáta od každého pohlaví;

7. vyjadřuje politování nad tím, že Rada uplatňuje své výsadní právo v postupu navrhování kandidátů a jmenování do mnoha orgánů, institucí, úřadů a agentur Unie, aniž by zohledňovala názory zúčastněných stran; lituje zejména toho, že Rada opakovaně nezohledňovala doporučení, která v rámci své poradní úlohy vydal Parlament ke jmenování členů Účetního dvora; trvá na tom, že je třeba toto výsadní právo Rady přezkoumat, aby byla účast dotčených orgánů, institucí, úřadů a agentur zaručena a posílena;

8. připomíná a podporuje doporučení veřejné ochránkyně práv týkající se transparentnosti legislativního procesu Rady; vyjadřuje politování nad tím, že rozhodovací proces v Radě ještě zdaleka není plně transparentní, což ovlivňuje důvěru občanů v Unii jako transparentní subjekt, a ohrožuje tak pověst Unie jako celku; naléhavě žádá Radu, aby neprodleně přijala veškerá nezbytná opatření k provedení doporučení veřejné ochránkyně práv a příslušných rozsudků Soudního dvora Evropské unie;

9. vyjadřuje znepokojení nad rostoucí úlohou Evropské rady, pokud jde o legislativní návrhy, přestože tento orgán nemá ani legislativní, ani výkonnou funkci, a neuplatňuje ani stejné standardy transparentnosti jako Rada, což znamená, že nemá povinnost nést odpovědnost; vyjadřuje politování nad tím, že účast stálých zástupců členských států v rejstříku transparentnosti je zcela dobrovolná a trvá na tom, aby se všechna stálá zastoupení do rejstříku transparentnosti aktivně zapojila již před předsednictvím svého členského státu v Radě, během něj, ale i po jeho skončení; je přesvědčen, že by měla být posílena a harmonizována stávající etická pravidla týkající se střetu zájmů, efektu otáčivých dveří a transparentnosti lobbingu; vybízí Radu, aby plně využívala systém rejstříku transparentnosti nad rámec jeho současných omezení, a vyzývá ji, aby odmítala setkání s neregistrovanými lobbisty;

([1]) Úř. věst. C 445, 29.10.2021, s. 150.

10. vyjadřuje politování nad tím, že kodex chování předsedy Evropské rady nebyl navzdory několika žádostem Parlamentu, uveden do souladu s kodexem chování Parlamentu a Komise, zejména pokud jde o činnosti, které mají být schváleny po odchodu předsedy nebo předsedkyně z funkce;

11. lituje, že neobdržel informace o kodexu chování, který by se vztahoval na všechny zaměstnance Rady; opakuje, že etické chování přispívá k řádnému finančnímu řízení a zvyšuje důvěru veřejnosti, která, jak zdůraznil Účetní dvůr ve své zvláštní zprávě č. 13/2019: Etické rámce v kontrolovaných orgánech EU: prostor pro zlepšení, jsou nezbytné k tomu, aby měly veřejné politiky úspěch, a zejména že jakékoli neetické chování ze strany zaměstnanců a členů orgánů, institucí, úřadů a agentur Unie přitahuje velký zájem veřejnosti a snižuje důvěru v Unii;

12. znovu vyjadřuje hluboké znepokojení nad potvrzenými střety zájmů zástupců členských států, kteří se podílejí na politických a rozpočtových rozhodovacích procesech; je přesvědčen, že zástupci členských států, kteří mají přímý prospěch z dotací Unie prostřednictvím podniků, které vlastní, by se neměli účastnit jednání a hlasování o politice nebo rozpočtu, jež se týkají těchto dotací;

13. opakuje svou výzvu rotujícím předsednictvím Rady, aby odmítla jakékoli podnikové sponzorství na pokrytí některých svých výdajů; je si vědom toho, že finanční zdroje z vnitrostátních rozpočtů se v jednotlivých členských státech značně liší a že každý členský stát by měl mít bez ohledu na jejich velikost a dostupné rozpočtové prostředky rovné příležitosti k vykonávání úspěšného předsednictví Rady, je však přesvědčen, že přijetí podnikového sponzorství způsobuje poškození dobré pověsti, protože hrozí, že dojde ke střetu zájmů; znovu vyzývá Radu, aby sestavovala rozpočet předsednictví Rady s cílem zajistit přiměřené a jednotné normy účinnosti a účelnosti pracovního procesu;

14. připomíná, že Parlament v souladu s článkem 319 Smlouvy o fungování EU vykonává své výsady v rámci postupu udělení absolutoria a má výhradní odpovědnost za udělování absolutoria za plnění souhrnného rozpočtu Unie a že rozpočet Evropské rady a Rady je jedním z oddílů rozpočtu Unie;

15. připomíná, že podle článku 335 Smlouvy o fungování EU „v otázkách spojených s fungováním svých jednotlivých orgánů je Unie zastupována vzhledem k jejich správní samostatnosti každým z nich“, a tudíž, s ohledem na článek 59 finančního nařízení jsou na orgány delegovány potřebné pravomoci a tyto orgány jsou jednotlivě odpovědné za plnění těch oddílů rozpočtu, které se jich týkají;

16. poznamenává, že podle článku 100 jednacího řádu „ustanovení, kterými se řídí postup udělování absolutoria Komisi […] pokud jde o plnění rozpočtu, se rovněž vztahují na postup udělování absolutoria […] osobám odpovědným za plnění rozpočtu jiných orgánů a institucí Evropské unie, jako jsou Rada“;

17. zdůrazňuje, že posledních téměř 20 let Parlament uplatňuje zavedený a respektovaný postup udělování absolutoria všem orgánům, institucím a jiným subjektům Unie v souvislosti s jejich správními výdaji; zdůrazňuje opakovaně vyjadřovaný názor Komise, že tento postup by měl probíhat i v budoucnu prostřednictvím Parlamentu;

18. vyjadřuje politování nad tím, že Rada už více než deset let prokazuje, že nemá žádnou vůli spolupracovat s Parlamentem na postupu udělování absolutoria, což znemožňuje Parlamentu přijímat informovaná rozhodnutí udělení absolutoria; domnívá se, že taková nedostatečná spolupráce představuje naprosté opomíjení úlohy Parlamentu a porušuje zásadu loajální spolupráce mezi orgány, což má velmi negativní dopady na diskreditaci transparentnosti a demokratické kontroly rozpočtu Unie a rovněž narušuje důvěru občanů v Unii; požaduje, aby byla plně respektována výsada Parlamentu a jeho úloha v souladu s judikaturou Soudního dvora Evropské unie, která zdůrazňuje právo daňových poplatníků a veřejnosti na informace o využívání veřejných prostředků a podtrhuje, že toto právo je spojeno s rolí Parlamentu v postupu udělování absolutoria jakožto jediného orgánu přímo voleného občany Unie;

19. zůstává přesvědčen, že dohoda v této záležitosti je možná, pokud Rada projeví politickou vůli ke spolupráci; znovu vyjadřuje vůli Parlamentu vést konstruktivní dialog, a vyzývá proto Radu, aby bez zbytečného odkladu obnovila jednání s Parlamentem s cílem nalézt řešení v rámci stávajícího postupu udělování absolutoria;

20. poukazuje na to, že jak je vyjádřeno v jeho usnesení ze dne 4. května 2022 o opatřeních navazujících na závěry Konference o budoucnosti Evropy ([2]), závěry této konference vyžadují změny Smluv, které by se týkaly mimo jiné zjednodušení institucionální struktury Unie, větší transparentnosti a odpovědnosti v rozhodovacím procesu, a nové úvahy o pravomocích Unie; je přesvědčen, že očekávání občanů Unie představují jednoznačný mandát pro zlepšení transparentnosti a odpovědnosti, zejména pokud jde o rozpočet Unie, a tedy i postup udělování absolutoria;

21. opakuje, že případná revize Smluv by mohla učinit postup udělování absolutoria jasnějším a transparentnějším, neboť by Parlamentu zejména přiznala výslovnou pravomoc udělovat absolutorium všem orgánům, institucím a jiným subjektům Unie jednotlivě, ale trvá na tom, že první krok k překonání současné patové situace by představovalo obnovení jednání o postupu udělování absolutoria mezi Parlamentem a Radou s cílem nalézt řešení prostřednictvím lepší interinstitucionální spolupráce v současném rámci stanoveném Smlouvami.

([2]) Přijaté texty, P9_TA(2022)0141.